

Norādes rakstu izstrādei Latvijas Nacionālās bibliotēkas Zinātniskajiem rakstiem

Rakstu valoda. Raksti iesniedzami latviešu valodā ar kopsavilkumu latviešu un angļu valodā vai angļu valodā ar kopsavilkumu angļu valodā, vai vācu valodā ar kopsavilkumu vācu un angļu valodā.

Raksta iesniegšana. Raksts iesniedzams elektroniskā formātā, sūtot uz adresi: zinraksti@lnb.lv.

Raksta apjoms. Raksta apjoms – no 20 000 līdz 40 000 rakstu zīmēm (ieskaitot atstarpes). Tajā skaitā autora/autoru dati, kā arī kopsavilkums/-i 1500 rakstu zīmju apjomā. Ja pētījuma izklāstam nepieciešams plašāks apjoms, par to laikus jāvienojas ar redakciju. Maksimālais ilustrāciju skaits – piecas. Līdz ar rakstu autors sniedz informāciju par ilustratīvā materiāla tiesību turētāju.

Raksta struktūra

Autora/autoru vārds un uzvārds.

Nosaukums latviešu vai angļu, vai vācu valodā – atbilstoši raksta pamatvalodai.

Kopsavilkums pamatteksta valodā.

Atslēgvārdi latviešu un angļu/vācu valodā (atbilstoši raksta valodai). Vismaz pieci atslēgvārdi: zinātniskā pētījuma pamatjēdzieni, kas raksturo tā tematiku un būtību.

Ievads. Ievadā raksturotas aplūkotās problēmas, sniegts pētījuma nepieciešamības pamatojums, norādītā pētījuma aktualitāte, metodoloģiskā pieeja, tēmai būtiski līdz šim veiktie pētījumi.

Izklāsts. Raksta izklāsta daļā secīgi aprakstīts problēmas risinājums. Vēlams šo raksta daļu strukturēt ar apakšvirsrakstu palīdzību. Izklāsts tiek attīstīts loģiski, kompozicionāli pārdomāti, terminoloģiski un minēto faktu ziņā precīzi, skaidri, argumentēti.

Atsauces un piezīmes – atbilstošās lappuses zemsvītras piezīmēs, nepieciešamības gadījumā šo informāciju dalot rindkopās.

Nobeigums. Raksta nobeiguma daļā sniegti konspektīvi secinājumi, vērtējumi, ieteikumi.

Avotu un literatūras saraksts. Alfabētiskā secībā uzskaitītas raksta tapšanā izmantotie nepublicētie materiāli un publikācijas, secīgi kārtojot: nepublicētie avoti; publicētie avoti; literatūra. Avotu un literatūras vienības apraksts veidots pēc tā paša principa kā atsauce.

Kopsavilkums angļu valodā. Kopsavilkums, kurā tiek detalizēta pētījuma būtība, metodoloģija, svarīgākie darba rezultāti. Kopsavilkuma apjoms – 1500 rakstu zīmes (ieskaitot atstarpes). Kopsavilkuma sākumā norādāms autora/autoru vārds un uzvārds, raksta nosaukums, atslēgvārdi.

Informācija par raksta izstrādes nosacījumiem (ja nepieciešams) – ziņas par pētniecisko projektu, kurā raksts izstrādāts (projekta nosaukums, numurs, finansētāja logo u. tml.).

Autora/autoru dati raksta pamatvalodā: vārds, uzvārds, zinātniskais grāds, pārstāvētā institūcija, e-pasta adrese.

Tehniskās prasības

Raksta manuskripts iesniedzams *.doc vai *.docx formātā. Ja rakstā nepieciešams lietot specifiskas rakstu zīmes, par to jābrīdina un jāvienojas ar redakciju par nepieciešamo atbalstu un tehniskajiem risinājumiem.

Rakstā lietojams latīņu alfabēts. Citā alfabētā rakstīta teksta atveidei, piemēram, atsaucēs vai personvārdu oriģinālrakstības norādes gadījumā, teksts jātransliterē (<https://translit.cc/>).

Manuskripta tehniskais noformējums

Fonta veids: *Times New Roman*.

Virsraksts: 14 punkti, treknināts; virsraksts tiek centrēts.

Autora/autoru vārds un uzvārds (ja nepieciešams, arī oriģinālrakstībā, kas liekama slīprakstā) un ziņas par autoru/autoriem: 12 punkti.

Nodaļu virsraksti: 12 punkti, treknināts.

Apakšnodaļu virsraksti: 12 punkti, slīpraksts.

Atslēgvārdi: 12 punkti.

Pamatteksts: 12 punkti, taisnots.

Attēlu, tabulu un grafiku paraksti: 10 punkti; paraksta beigās netiek likts punkts.

Kopsavilkums: 12 punkti.

Teksts atsaucēs un piezīmēs: 10 punkti.

Intervāls starp rindām: 1,5.

Intervāls starp rindām atsaucēs un piezīmēs: 1.

Rindkopas pirmās rindas atkāpe: 1,27.

Atstarpes starp rindkopām: netiek lietotas.

Tekstā tiek lietotas viena tipa pēdiņas: “Teksts teksts teksts teksts.”

Izcēlumi tekstā atzīmējami ar trekninājumu.

Slīpraksts tekstā lietojams citvalodu teksta atveidei, piemēram, cittaute personvārdu oriģinālrakstības izcēlumam.

Atsauces un piezīmes: zemsvītras piezīmēs lappuses apakšā.

Vienkāršas tabulas ievietojamas tekstā atbilstošā vietā. Attēli, fotogrāfijas, ilustrācijas, tabulas, kas veidotas ar specifiskām profesionālajām programmām, iesniedzamas atsevišķi, pievienojot norādes un komentārus par to izvietojumu tekstā, tehnisko specifiku u. tml.

Visi ilustratīvie materiāli tiek numurēti. Nepieciešami attēlu, grafiku un tabulu paraksti, tehniskie paskaidrojumi. Attēla paraksts veidojams pēc principa: *1. attēls*. Teksts teksts teksts teksts. Autorības norāde, piemēram, fotogrāfs: Jānis Bērziņš. Materiāla glabāšanas informācija (ja attiecināms). Attēla paraksta beigās netiek likts punkts.

Attēlu tehniskās prasības: TIF, rezolūcija 300 dpi, oriģinālais izmērs vai JPEG, rezolūcija 72 dpi, 2000pix garākai malai. Logotipi – vektorgrafikā (eps., ai. formātā).

Citāti atveidojami raksta pamatteksta valodā. Ja tiek citēts citvalodu teksts, tas jāsniedz tulkojumā, zemsvītras piezīmē norādot tulkotāju. Ja tulkojumu veicis raksta autors/autori, pirmajā šāda citējuma vietā pievienojama norāde: “Šeit un turpmāk citātu tulkojums mans – A. I. [autora iniciāļi].” Ja teksta uztverei būtiski, zemsvītras piezīmē var sniegt arī citāta oriģinālu, liekot to slīprakstā, bez pēdiņām.

Citāta robežas atzīmējamas ar pēdiņām: “Teksts teksts teksts teksts.” Citāti tiek rakstīti pamatteksta fontā bez papildu izcēluma.

Ja citāta oriģinālā lietoti kādi izcēlumi, tos saglabā, kvadrātiekvās pievienojot norādi un raksta autora/autoru iniciāļus: [oriģināla izcēlums – A. I.]. Ja nepieciešams, citāta tekstā autors/autori var veidot izcēlumus, kvadrātiekvās pievienojot norādi un raksta autora/autoru iniciāļus: [mans izcēlums – A. I.].

Ja citātā tiek izlaists vārds vai vārdi, vai teksta daļas, šie teksta izlaidumi atzīmējami ar [...].

Ja citāta apjoms ir lielāks par trim teksta rindām, citāts izceļams atsevišķā rindkopā (teksta izmērs 10 punkti, pirms un pēc citāta rindkopas – tukša rinda).

Ja nepieciešams, raksta pamattekstā var veidot izcēlumus, lietojot trekninājumu. Ieteikums rūpīgi pārdomāt šādu izcēlumu nepieciešamību, lai lieki neapgrūtinātu teksta lasāmību.

Pirmajā personas pieminējuma vietā norādāms personas pilns vārds un uzvārds, turpmāk tekstā tiek lietots tikai personas uzvārds, nepieciešamības gadījumā – vārds un

uzvārds (lai nerastos pārpratumi). Iniciāli netiek lietoti. Rakstā nozīmīgākajām personām norāda (ja nepieciešams) arī dzīves gadus.

Cittautu personas pieminējuma gadījumā pirmā pieminējuma vietā iekavās norādāma personvārdu oriģinālrakstība, kas liekama slīprakstā, iekavas saglabājot taisni. Citvalodu personvārdu atveide latviešu valodā veidojama iespējami precīzi, ievērojot tradīciju un gramatikas normas (sk., piemēram: Noteikumi par personvārdu rakstību un lietošanu latviešu valodā, kā arī to identifikāciju. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/85209-noteikumi-par-personvardu-rakstibu-un-lietosanu-latviesu-valoda-ka-ari-to-identifikaciju>; Citvalodu personvārdu atveide latviešu valodā. Pieejams: <https://www.personvarduatveide.lv/> [sk. 20.04.2024.]).

Rakstā, atsaucoties uz citvalodu publikācijām, ja būtiski, kā pirmais tiek norādīts nosaukums oriģinālā, iekavās sniedzot nosaukuma tulkojumu; ja nepieciešams, var pievienot pirmpublicējuma gadu vai citu informāciju.

Rakstos latviešu valodā vārdus “gads” un “gadsimts” raksta pilniem vārdiem.

Aiz punkta, komata, gadskaitļa un gadsimta skaitļa, kam seko punkts, tiek likta atstarpe.

Atsauces, piezīmes un literatūras saraksts

Par atsauču precizitāti atbild raksta autors/autori.

Citējot vai pārstāstot avotu, atsaucē norādāma konkrēta lappuse/lappuses.

Avotu un literatūras sarakstā rakstiem grāmatās vai periodiskajos izdevumos tiek norādītas raksta robežu lappuses.

Papildinformācija, piemēram, red./ed./Hg.; u. c./et al./u. a.; bez dat./n. d./ohne Dat.; Nr./No./Nr. u. tml., norādāma valodā, kādā ir izmantotais materiāls.

Ja materiālam nav zināms autors, tiek lietota norāde [Anon.] vai uzrādīts “domājamais autors” (sk. piemēru par laikraksta publikācijas atsauces veidošanu).

Atkārtota citējuma/pārstāsta gadījumā veidojama saīsinātā atsaucē: Uzvārds, Vārds (GADS). Grāmatas [slīprakstā] vai raksta nosaukums [taisni], XX. lpp. Atkārtoti atsaucoties uz nepublicētu materiālu: *Materiāla nosaukums, adresāts un/vai mērķis* [slīprakstā], XX. lpp.

Ja uz vienu materiālu vairākas atsauces seko cita citai, lieto norādi “Turpat” un citāta/pārstāsta lappuses/lappušu norādi.

Nepublicēti materiāli

Materiāla nosaukums, adresāts un/vai mērķis [slīprakstā]. Dokumenta izstrādāšanas datums [diena, mēnesis, gads – 01.12.1901.]. Arhīva/bibliotēkas/muzeja nosaukums, fonds/kolekcija, apraksts (ja ir), lietas vai vienības numurs, vai inventāra numurs, lapa/lapas [ja atsaucē uz visu materiālu kopumā] vai citāta/pārstāsta konkrētās lapas/lappuses norāde. Pirmajā arhīva/bibliotēkas/muzeja pieminējuma vietā atsaucē norāda pilnu nosaukumu, iekavās liekot akronīmu, piemēram, Rakstniecības un mūzikas muzejs (RMM). Atsaucēs uz Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Reto grāmatu un rokrakstu krājumu starp fonda šifru un sekojošo vienību cipariem liek komatu bez atstarpes, jo tā ir viena apraksta vienība.

Jelgavas reālskola. Pārskati par skolēnu pārcelšanu uz nākamo klasi 1913.–1914. g. Latvijas Valsts vēstures arhīvs (LVVA), 623. f., 1. apr., 42. l., 136. lp.

Kādas ziņas par to, ko pie debess redzam. LNB Reto grāmatu un rokrakstu krājums, Valda Villeruša kolekcija, RXA408,374.

Ja materiāla aprakstošā informācija pietiekama, var veidot atsauci kā publicētam materiālam. Uzvārds, Vārds (GADS). *Materiāla nosaukums, satura apraksts* [slīprakstā]. Glabāšanas informācija: arhīva/bibliotēkas/muzeja nosaukums, fonds/kolekcija, apraksts (ja ir),

lietas vai vienības numurs, vai inventāra numurs, lapa/lapas [ja atsauce uz visu materiālu kopumā] vai citāta/pārstāsta konkrētās lappuses/lappušu norāde.

Eglītis, Viktors (bez dat.). *Vēstule Marijai Stalbovai*. Rakstniecības un mūzikas muzejs (RMM), V. Egl. R3/18, inv. nr. 12345, 1. lpp.

Bračs, Pēteris (1849). *Jēzus liecinieku darbi un cīnīšana. Mēdzūla*. LNB Reto grāmatu un rokrakstu krājums, Brāļu draudžu rokrakstu fonds, RX35,1,52, 13. lp.

Viena autora grāmata

Uzvārds, Vārds (GADS). *Grāmatas nosaukums* [slīprakstā]. Izdevums, sējums, daļa [lietojot apzīmējuma saīsinājumu: izd., sēj., d.]. Izdošanas vieta: izdevējs, [ja nepieciešams: citāta/pārstāsta konkrētās lappuses/lappušu norāde].

Struka, Ieva (2022). *Par skaisto un aplamo dzīvi*. Rīga: Dienas Grāmata.

Payen, Guillaume (2016). *Martin Heidegger. Catholicisme, révolution, nazisme*. Paris: Perrin.

Paškevica, Beata (2006). *In der Stadt der Parolen. Asja Lacis, Walter Benjamin, Bertolt Brecht*. Schriften des Fritz-Hüser-Instituts für deutsche und ausländische Arbeiterliteratur. Bd. 14. Essen: Klartext Verlag.

Divu vai vairāku autoru grāmata

Uzvārds, Vārds; Uzvārds, Vārds (GADS). *Grāmatas nosaukums* [slīprakstā]. Izdevums, sējums, daļa [lietojot apzīmējuma saīsinājumu: izd., sēj., d.]. Izdošanas vieta: izdevējs, [ja nepieciešams: citāta/pārstāsta konkrētās lappuses/lappušu norāde].

Ja grāmatai ir vairāki autori, norāda visu autoru uzvārdus un vārdus.

Sproģe, Ludmila; Vāvere, Vera (2002). *Latviešu modernisma aizsākumi un krievu literatūras "sudraba laikmets"*. Rīga: Zinātne.

Mintaurs, Mārtiņš; Zanders, Māris (2023). *U. c. Ārpus kolektīvās atmiņas palikušie*. Rīga: Aminori.

Raksts vairāku autoru grāmatā vai kolektīvajā monogrāfijā

Uzvārds, Vārds (GADS). Raksta nosaukums. No: Uzvārds, Vārds u. c. [ja nepieciešams, jānorāda autora pozīcijā minētās personas statuss, proti, redaktors, sastādītājs u. tml.]. *Grāmatas nosaukums* [slīprakstā]. Izdevums, sējums, daļa [lietojot apzīmējuma saīsinājumu: izd., sēj., d.]. Izdošanas vieta: izdevējs, [raksta lappušu robežas vai citāta/pārstāsta konkrētās lappuses/lappušu norāde].

Ja grāmatai ir vairāki autori/sastādītāji, norāda visu autoru/sastādītāju uzvārdus un vārdus.

Kalnačs, Benedikts (2017). Nācījas kartēšana un kultūras atmiņa 19. un 20. gadsimta mijas latviešu literatūrā. No: Kalnačs, Benedikts; Daija, Pauls; Eglāja-Kristsone, Eva; Vērdiņš, Kārlis. *Fin de siècle. Literārā kultūra Latvijā*. Rīga: LU LFMI, 17.–95. lpp.

Paškevica, Beata (2022). Die herrnhutische Lehrerausbildungsstätte im lettischen Valmiera/Wolmar (1738 bis 1743), gefördert durch die Pietistin Magdalena Elisabeth von Hallart. In: Pasewalck, Silke; Eidukevičienė, Rūta; Johanning-Radžienė, Antje; Klöcker, Martin (Hg.). *Baltische Bildungsgeschichte(n)*. Schriften des Bundesinstituts für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa, Bd. 78. Oldenbourg: De Gruyter, S. 115–132.

Paškevica, Beata (2021). Hernhūtiešu dziedāšanas tradīcija un Kēnigsbergā drukātais pirmais hernhūtiešu dziesmu krājums "Kādas izlasītas garīgas jaukas dziesmas". No: Zanders, Viesturs (sast.). *Grāmata Latvijai ārpus Latvijas*. Rīga: LNB, 120.–162. lpp.

Raksts žurnālā

Uzvārds, Vārds (GADS). Raksta nosaukums. *Žurnāla Nosaukums* [slīprakstā], numurs/daļa/sējums, [raksta lappušu robežas vai citāta/pārstāsta konkrētās lappuses/lappušu norāde].

Ross, Nathan (2015). On Truth Content and False Consciousness in Adorno's Aesthetic Theory. *Philosophy Today*, No. 59(2), pp. 269–270.

Daija, Pauls; Paškevica, Beata (2022). Latvian Moravian Manuscripts: Historical Overview and Research Perspectives. *Acta historica Tallinensia*, Vol. 28, Issue 1, pp. 63–84.

Raksts laikrakstā

Uzvārds, Vārds (GADS). Raksta nosaukums. *Laikraksta Nosaukums* [slīprakstā], datums, [raksta lappušu robežas vai citāta/pārstāsta konkrētās lappuses/lappušu norāde].

Krūza, Kārlis (1918). Grūtais jautājums. *Jaunākās Ziņas*, 13.12., 3.–5. lpp.

Ja rakstam nav norādīts autors, “autora pozīcijā” liekama norāde [Anon.] vai “domājamais autors” [kvadrātiekvāds], proti, ja, piemēram, tiek citēts teksts no redakcijas slejas, kura nav parakstīta ar redaktora vārdu, var likt norādi uz laikraksta redakciju kopumā.

[Anon.] (1959). Skaists pasākums. *Rīgas Balss*, 17.03., 4. lpp.

[Laiks] (2007). Redakcijas sleja. *Laiks*, 29.09., 1. lpp.

Interneta resursi

Uzvārds, Vārds (GADS). Teksta nosaukums. *Tīmekļa vietnes nosaukums* [slīprakstā], publicēšanas datums. Pieejams: tīmekļa vietnes adrese/URL [DD.MM.GGGG.].

Suroyo, Gayatri; Kihara, Leika (2022). Indonesia urges G20 collaboration as Ukraine crisis overshadows meeting. *Reuters*, 17.02. Available: <https://www.reuters.com/markets/rates-bonds/g20-finance-leaders-debate-inflation-fallout-tighter-policy-2022-02-16/> [30.07.2022.].

Ja nav precīzi identificējams vietnes nosaukums, uzreiz aiz materiāla nosaukuma un datuma liekama norāde “Pieejams/Available/Zugänglich” un saites adrese, pēdējā skatījuma datuma norāde.

[ILO] (n. d.). The impact of the war on income and employment in Ukraine, [n. d.]. Available: <https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/ukraine-crisis/lang-en/index.htm> [26.07.2022.].